

Relatiedag ‘Advocaat en meldingsplicht’

Op de zogeheten ‘relatiedag’ georganiseerd¹ door de Finance Intelligence Unit-Nederland (FIU) en de Orde, 17 maart 2009 jl. in Nieuwegein, over de Wwft-meldingsplicht, maakten de advocatuur en de FIU nader kennis met elkaar. Misschien zal de dag niet tot veel meer, maar wel tot waardevollere meldingen leiden?

.....
Priscilla de Haas
fiscaal advocaat te Breda²
.....

Herbert Cotterell, lid van de Algemene Raad van de Orde opende met de stelling dat de advocatuur moeite heeft met de Wwft, omdat het vrije beroep van advocaat erop is gericht de cliënt te beschermen. ‘Dat is de primaire opdracht en de tweede natuur van de advocaat.’

Mr. A. T. A. Tilleman van het Bureau Financieel Toezicht (BFT) noemde twee hoofdverplichtingen van de Wwft: ken uw cliënt en de meldingsplicht. Volgens Tilleman verschilde de *principle based* benadering van de Wwft niet veel van de bekende Bruyninckx-richtlijnen (Richt-

.....
¹ De relatiedag werd geleid door Hennie Kusters, hoofd van de FIU; zie ook het interview hiervoor.
² Verbonden aan Hertoghs advocaten-belastingkundigen te Breda.

lijn ter voorkoming van betrokkenheid van de advocaat bij criminele handelingen).

Advocaat R. van der Hoeven uit Rotterdam stelde echter dat het verschil met de Bruyninckx-richtlijnen de meldingsplicht is. Bovendien kunnen ook (externe) derden meekijken. Gezien de risicogeorieënteerde benadering moet de opvatting van de advocaat leidend zijn. De toezichthouder dient zich volgens Van der Hoeven terughoudend op te stellen, maar dit betekent niet dat de regelgeving vrijblijvend is. De interpretatie van de wetgever van ‘het bepalen van de rechtspositie’ is zijns inziens wel te beperkt, door daaronder enkel het verkennend gesprek te verstaan. Dit is echter thans wel geldend recht. Van der Hoeven benadrukte dat voor *iedere* dienst – dus ook bij een bestaande cliënt – een verkennend gesprek kan plaatsvinden.

Meningsverschil

Drs. Niels Hupkes MSc, beleidsadviseur bij de Orde, ging in op de vraag waarom de Orde eigen toezicht uitoefent. De Algemene Raad verschilt met het BFT van mening of inzage in de dossiers

Mevrouw drs. B. Conijn van FIU-Nederland inventariseerde voor de meldingen van advocaten tussen januari 2004 tot en met september 2008: 63 meldingen van 45 advocaten.

Meer dan de helft van de meldingen heeft betrekking op de objectieve indicator (constante betaling boven de € 15.000). Van de gemelde ongebruikelijke transacties is 43% als verdacht aangemerkt. Deze transacties zijn doorgemeld. Daarvan is 33% uiteindelijk aan één of meer onderzoeken gekoppeld. Deze elf onderzoeken zijn weer gekoppeld aan één of meer criminaliteitsvormen, waaronder onder meer heling, fraude, witwassen, valsheid in geschrifte en oplichting.

mogelijk is en/of de advocaat een beroep op de geheimhouding van art. 5:20 lid 2 Awb toekomt. Het toezicht van de Orde is vormgegeven op basis van de Centrale Controle Verordening en de steekproef onder advocaten. Onder verwijzing naar een rapport van Floris Bannier en Taru Spronken concludeerde Hupkes dat de auditor een afgeleid verschoningsrecht (van de deken) toekomt. Overigens zal net als voor belastingadviseurs en accountants ook voor advocaten binnenkort een *e-learning* cursus worden geïntroduceerd.

Mr. P. C. Speekenbrink, senior beleidsadviseur van FIU-Nederland, legde de nadruk op een ‘pact’ tussen de drie musketiers (of eigenlijk vier): de instelling, het meldpunt, opsporingsinstanties (output) en de toezichthouder. FIU-Nederland verwacht geen kwantitatieve stijging van het aantal meldingen van advocaten, maar verwacht wel waardevolle meldingen.

Tekortschieten

Aan de hand van recente jurisprudentie inzake Air Holland, het Hawalabankieren en de speelwinstverweren, lichte landelijk officier van justitie mr. C. Kok toe dat het Openbaar Ministerie moet waken voor tunnelvisie. Het OM aanvaardt in sommige gevallen te snel dat het niet anders kan zijn dan dat het geld uit misdrijf afkomstig is. Onderzoek naar (een verklaring over) de herkomst mag niet achterwege blijven. Kok kondigde aan dat daarvoor in het ‘standaardwitwasproces-verbaal’ aandacht zal worden gevraagd. Volgens hem schiet niet alleen het OM weleens tekort in het onderzoek. Zo stelde het Hof Amsterdam op 1 juli 2008 dat het een feit van algemene bekendheid is dat biljetten van € 500 slechts in het criminele milieu worden gebruikt, aangezien die biljetten niet meer worden uitgegeven. De Nederlandsche Bank kan zich daarin niet erkennen...